

Folder

Wat zijn de verschillende vormen van seksueel geweld?

Inleiding

Seksueel geweld is een verzamelnaam voor allerlei vormen van seksueel grensoverschrijdend gedrag die zonder toestemming plaatsvinden. Het kan grote emotionele, fysieke en psychologische schade aanrichten. In deze folder worden de verschillende vormen van seksueel geweld uitgelegd, zodat je beter kunt begrijpen wat deze termen betekenen en waarom ze als traumatisch worden beschouwd.

Seksueel geweld kan worden uitgevoerd door bekenden of vreemden en komt voor in alle lagen van de samenleving. Het is belangrijk om te weten dat alle vormen van seksueel geweld serieuze schendingen zijn van iemands persoonlijke integriteit en rechten, ongeacht de specifieke omstandigheden.

Wat is het A-criterium?

Het A-criterium is een term uit de diagnostiek van posttraumatische stressstoornis (PTSS) en beschrijft gebeurtenissen die als ernstig traumatisch worden gezien. Bij seksueel geweld wordt gesproken van een A-criterium trauma als de gebeurtenis intense angst, hulpeloosheid of afschuw heeft veroorzaakt en een ernstige bedreiging vormde voor de lichamelijke integriteit van de betrokkene. Seksueel geweld kan op verschillende manieren plaatsvinden, en al deze vormen kunnen leiden tot een A-criterium trauma.

Hieronder beschrijven we de belangrijkste vormen van seksueel geweld en wat ze inhouden.

1. Verkrachting

Definitie: Verkrachting is elke vorm van geslachtsgemeenschap of penetratie (vaginaal, anaal, of oraal) zonder instemming, waarbij sprake is van dwang, bedreiging, of fysiek geweld. Het kan gepleegd worden met lichaamsdelen (zoals een penis of vinger) of voorwerpen.

Kenmerken:

Slachtoffers kunnen zowel mannen als vrouwen zijn, en de dader kan een bekende of een onbekende zijn.

Verkrachting gaat vaak gepaard met ernstige angst, lichamelijk letsel en gevoelens van extreme machteloosheid.

2. Seksuele aanranding

Definitie: Seksuele aanranding is het ongewenst aanraken van intieme lichaamsdelen (zoals de borsten, geslachtsdelen, of billen) of het dwingen van iemand om de dader aan te raken. Het verschil met verkrachting is dat er geen penetratie plaatsvindt.

Kenmerken:

Aanranding kan variëren van 'minder ernstig' ongewenst aanraken tot ernstige schendingen van de persoonlijke ruimte.

De ervaring kan nog steeds even traumatisch zijn als verkrachting, vooral wanneer sprake is van fysieke kracht of machtsmisbruik.

3. Seksueel misbruik

Definitie: Seksueel misbruik vindt plaats wanneer een volwassene seksuele handelingen verricht met een minderjarige, of wanneer een volwassene of ouder iemand seksuele handelingen oplegt aan een persoon die afhankelijk van hen is (bijv. iemand met een verstandelijke beperking). Het kan ook plaatsvinden binnen relaties waarin sprake is van machtsverschil of afhankelijkheid, zoals tussen een leraar en een leerling.

Kenmerken:

Seksueel misbruik binnen families (incest) komt vaak voor, maar is omringd door schuld, schaamte en geheimhouding.

Slachtoffers kunnen nog jaren last hebben van de psychologische gevolgen van deze ervaringen, vooral wanneer de dader iemand is die zij vertrouwen.

4. Seksuele intimidatie

Definitie: Seksuele intimidatie omvat ongewenste seksuele aandacht, opmerkingen, gebaren of gedragingen die als bedreigend, vernederend of intimiderend worden ervaren. Dit kan zowel in persoonlijke ontmoetingen als online plaatsvinden.

Kenmerken:

Voorbeelden zijn ongepaste seksuele opmerkingen, suggestieve gebaren, of het sturen van seksueel getinte berichten.

Hoewel er vaak geen fysiek contact is, kan seksuele intimidatie zeer schadelijk zijn en gevoelens van angst en onveiligheid oproepen.

5. Dwang tot seksuele handelingen

Definitie: Dit gebeurt wanneer iemand onder druk wordt gezet of gedwongen wordt om seksuele handelingen uit te voeren, zoals masturbatie, orale seks, of het aanraken van de dader.

Kenmerken:

Dwang kan emotioneel, fysiek of financieel zijn. Bijvoorbeeld, een slachtoffer kan worden bedreigd met fysiek geweld of emotionele chantage ("Als je het niet doet, verlaat ik je").

Slachtoffers voelen zich vaak verantwoordelijk of schamen zich, waardoor ze het misbruik niet durven melden.

6. Seksueel geweld binnen een relatie

Definitie: Seksueel geweld binnen een relatie treedt op wanneer een partner seks afdwingt zonder toestemming, vaak door middel van dreigementen, intimidatie, of fysiek geweld.

Kenmerken:

Dit kan gaan om verkrachting, aanranding, of het dwingen tot andere seksuele activiteiten binnen een relatie.

Omdat de dader een partner is, voelen slachtoffers vaak een enorme loyaliteit en schuld, wat het moeilijk maakt om hulp te zoeken.

7. Seksueel geweld door bekenden of vreemden

Definitie: Seksueel geweld door vreemden komt voor in situaties waarbij het slachtoffer wordt aangevallen door iemand die ze niet kennen, bijvoorbeeld op straat, maar het komt vaker voor dat de dader iemand is die het slachtoffer kent, zoals een vriend, collega, of familielid.

Kenmerken:

Seksueel geweld door vreemden leidt vaak tot intense angst en wantrouwen in sociale situaties.

Seksueel geweld door bekenden veroorzaakt vaak verwarring en schaamte, omdat de dader iemand is die het slachtoffer aanvankelijk vertrouwde.

8. Kinder-seksueel misbruik

Definitie: Seksuele activiteiten waarbij kinderen onder de 16 jaar betrokken zijn. Dit kan variëren van het blootstellen van een kind aan pornografisch materiaal tot fysieke seksuele handelingen.

Kenmerken:

De dader is vaak een bekende of iemand die het vertrouwen van het kind heeft gewonnen.

Kinderen begrijpen vaak niet wat er gebeurt en kunnen moeite hebben om over hun ervaringen te spreken, wat leidt tot schuld en schaamtegevoelens.

9. Seksuele uitbuiting en mensenhandel

Definitie: Dit omvat situaties waarbij mensen worden gedwongen, gemanipuleerd of misleid om seks te hebben in ruil voor geld, bescherming, of andere middelen. Dit kan deel uitmaken van georganiseerde mensenhandel.

Kenmerken:

Slachtoffers zijn vaak kwetsbaar, zoals minderjarigen, migranten, of mensen in een afhankelijke situatie.

De dader gebruikt vaak fysieke, psychologische of emotionele dwang om het slachtoffer te controleren en uit te buiten.

10. Digitale seksuele misdrijven

Definitie: Seksueel geweld dat plaatsvindt via het internet, zoals het verspreiden van intieme foto's zonder toestemming, het dwingen tot seksuele handelingen via de webcam, of seksuele chantage (ook wel seks-tortion genoemd).

Kenmerken:

Daders kunnen zowel vreemden als bekenden zijn.

Slachtoffers kunnen zich zeer geïsoleerd en machteloos voelen, omdat digitale misdrijven zich razendsnel kunnen verspreiden en moeilijk terug te draaien zijn.

Hulp en ondersteuning

Als jij of iemand die je kent te maken heeft gehad met seksueel geweld, weet dan dat er hulp beschikbaar is. Neem contact op met een vertrouwenspersoon, Slachtofferhulp Nederland, of een gespecialiseerde hulpverlener. Seksueel geweld is nooit de schuld van het slachtoffer. Hulp zoeken is de eerste stap naar herstel.

Herinner je: je staat er niet alleen voor.

